

در عطش مدرسه!

زهرا نصیری
آموزگار ابتدایی

اول مهر هر سال برای معلمان، دانش‌آموزان و اولیا شور و حلاوت خاص خود را داشت و آغوش باز مدرسه در انتظار بچه‌ها بود. اما مهر امسال دومین مهري بود که مدرسه‌ها آن را بی‌حضور بچه‌ها تجربه کردند. دانش‌آموزان، تبریک معلم خود را برای آغاز سال تحصیلی جدید، از پشت گوشی و رایانه، در کنجی از خانه، دریافت کردند، اما آنچه در این میان به بچه‌ها دلگرمی می‌داد، خبر بازگشایی مدرسه از ماه‌های آبان و آذر بود. ذوق و هیجان در کلام بچه‌ها و نگرانی در کلام اولیا دیده می‌شد. آنچه آن‌ها عنوان می‌کردند، عبارت بود از: دل‌تنگی بابت محیط مدرسه، نیمکت‌ها و حیاط و حتی خوراکی‌ها و زنگ تفریح، ذوق دیدار معلم و دوستان، قدردان نعمت در کنار معلم بودن و درک لذت کلاس‌های حضوری، نگرانی والدین بابت رعایت نکردن نکته‌های بهداشتی در کلاس، سرویس‌های بهداشتی و تجمع و رفت‌وآمد بچه‌ها.

در این میان گروهی نیز از فایده‌های آموزش مجازی می‌گفتند؛ مثلاً بالارفتن سواد فناورانه، صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌ی رفت‌وآمد، صرفه‌جویی در کاغذ، استفاده‌ی کمتر از وسایل نقلیه و سودرسانی به محیط زیست.

مهم‌ترین درس در کلاس‌های حضوری

بعد از گذراندن بیش از یک سال تحصیلی به صورت مجازی، حالا هم معلمان و هم دانش‌آموزان، مهارت‌های لازم را برای یاددهی و یادگیری به دست آورده‌اند و

عکاس: غلامرضا بهرامی

به‌طور طبیعی، در مقایسه با سال گذشته، با مشکلات کمتری مواجه هستند، اما واقعیت این است که برخی از درس‌ها فقط در جمع و با حضور فیزیکی آموخته می‌شود که مهم‌ترینش درس زندگی است. این موضوع در دوره‌ی ابتدایی اهمیت بیشتری دارد، چون کودکان با زندگی در میان هم‌سالان و کسب تجربه‌های ارتباطی و دوستی در کنار آن‌ها، بخش مهمی از مهارت‌های زندگی را می‌آموزند؛ چیزی که در آموزش مجازی نمود چندانی ندارد.

از این‌رو، مدرسه‌ها سعی خود را به کار گرفتند که فضا و برنامه‌های مناسب را برای آموزش حضوری فراهم آورند تا با مجوزی که برای بازگشایی صادر می‌شود، آماده‌ی استقبال از دانش‌آموزان باشند، به‌گونه‌ای که دغدغه‌ها و نگرانی‌های اولیا درباره‌ی سلامتی فرزندشان در محیط مدرسه رفع شود یا به حداقل برسد.

همراهی اولیا برای بازگشایی مدرسه‌ها

اولیای دانش‌آموزان از جمله عناصر تأثیرگذار در بازگشایی مدرسه و موفقیت آن هستند. پدرها و مادرها می‌توانند نگرانی از بیماری را در وجود فرزندانشان به حداقل برسانند. برای این منظور، آنان ابتدا باید خودشان به آرامش فکری برسند و سپس با توصیه‌های بهداشتی و آموزش‌های لازم به فرزندانشان آن‌ها را از نظر روحی و عملی برای حضور در مدرسه آماده کنند.

البته نکته‌ی مهم دیگری که اولیای عزیز باید در نظر داشته باشند، اعتماد به معلم و مدرسه است. اعتماد اولیا عنصری اساسی است که هم در آموزش حضوری، هم در آموزش مجازی و هم در دوره‌ی بازگشایی مدرسه‌ها در دوران کرونازده، اهمیت دارد. آنچه به معلم کمک می‌کند، در زمان فشرده‌ی کلاس‌های کوتاه حضوری در دوران کرونایی، بتواند تدریس و تعلیم را به‌بهترین نحو ارائه دهد، داشتن برنامه و عمل به آن است. این مهم زمانی میسر می‌شود که اولیای بزرگوار دل‌شوره‌هایشان را در قالب ارائه‌ی دستورالعمل به معلم بروز ندهند. آنچه مسلم است، معلمان در حوزه‌ی آموزش و پرورش،

کارشناس و متخصص‌اند و روش‌های متعدد تدریس و کلاس‌داری و مدیریت کلاس را تجربه کرده‌اند. پس باید در این فرصت اندک، به آن‌ها و برنامه‌هایشان اعتماد کامل داشته باشیم و فرزندمان و تعلیم و تربیتش را به او بسپاریم.

مشکلات تدریس حضوری - مجازی

مدرسه‌ها باز شده‌اند، اما آموزش همه‌ی درس‌ها حضوری نیست و برخی از مواد درسی همچنان به‌صورت غیرحضوری ارائه می‌شوند. از این‌رو، ارتباط غیرحضوری دانش‌آموزان و اولیا با معلمان ادامه دارد. شاید این بهترین فرصت باشد برای پرکردن خلاءهایی که در گذشته، با آموزش حضوری صرف و در دو سال اخیر، با آموزش مجازی صرف وجود داشته است؛ چراکه تا دو سال پیش، به‌طور معمول جای فناوری در آموزش‌های ما خالی بود و در آموزش مجازی، جای آموزش‌های تعاملی و چهره‌به‌چهره. اما امسال بازگشایی مدرسه‌ها به‌صورت نیمه‌حضوری می‌تواند خلأها را پر کند.

در کلاس‌های حضوری تعداد دانش‌آموزان تا سقف پانزده نفر است و غالباً به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی شده است که هر دانش‌آموز فقط سه روز در هفته و هر روز دو ساعت در مدرسه حضور داشته باشد، از این‌رو، فقط برخی از درس‌ها به‌صورت حضوری تدریس می‌شوند و سایر درس‌ها مسیر مجازی را ادامه می‌دهند.

فایده‌ی حضور بچه‌ها در مدرسه بر کسی پوشیده نیست، اما در وضعیت کنونی با مشکلاتی مواجه است. به‌طور مثال برخی از اولیا نمی‌توانند در ساعت اعلام‌شده از طرف مدرسه، خودشان وظیفه‌ی رفت‌وآمد فرزندشان را به عهده بگیرند و دغدغه‌ی سرویس و وضعیت مطلوب بهداشتی آن را دارند. بنابراین، لازم است مدرسه برای این موضوع برنامه‌ی عملی و معقولی داشته باشد. از طرف دیگر، تدریس توأمان حضوری و مجازی درس‌های متعدد، برای معلمان نیز دشواری‌هایی ایجاد کرده است. چون علاوه بر تدریس هم‌زمان حضوری و مجازی در طول روز، بخشی از زمان و انرژی‌شان هم در مسیر مدرسه و خانه صرف می‌شود. ساعت‌های زیادی از روز را هم به مسائل آموزشی و رسیدگی به تکلیف دانش‌آموزان می‌پردازند و این موضوع در طول زمان فرسایشی است. از این‌رو، برای معلمان نیز باید برنامه و وضعیت مناسبی تدبیر شود.

می‌خواهیم تحولی دیگر را تجربه کنیم. یادمان باشد، چالش و نگرانی فقط یک بُعد تغییر و تحول است، حال آنکه رشد و تحول و یادگرفتن آنچه تاکنون نمی‌دانستیم، بُعد مهم‌تر آن است. پس چه خوب است خودمان و فرزندانمان را برای تجربه‌ها و تحول‌های جدید آماده کنیم!